

Proloog

Nova Zembla, augustus 1995

De kille noordwestenwind blaast over de kale vlakte, over de met oranje landbouwplastic afgedekte hut en over de kleine tentjes die zestig meter van de vloedlijn staan, naar het van platte rotsen gevormde strand. Een enkel grauwwit beekje van sneeuw en ijs breekt het vale landschap.

Twee mannen en een vrouw staan op een van de eerste duinen. Ze kijken naar de groep figuurtjes, die aan het werk zijn op een stuk grond van 100 bij 100 meter, vlak naast het kamp. In gedachten kunnen ze het schrapen van troffels en spades over de harde permafrost horen, afgewisseld met het gepiep van de metaaldetector. Twee figuren tillen een lange balk op en leggen hem vijf meter verder weer neer. De opgraving naar de resten van het Behouden Huys, zijn in volle gang.

“Minder spannend dan we verwacht hadden en een stuk minder prettig dan een opgraving op Kreta.”

De vrouw zegt het met een ironische ondertoon. Ze trekt het koord van haar capuchon iets strakker aan. Net als de andere twee draagt ze: een dikke rode parka, van wind en waterwerende stof, een bijpassende broek en zware laarzen.

“Ja er zijn weinig warmbloedige Grieken op Nova Zembla, om je aan op te warmen Annet.” De eigenaar van de diepe basstem is lang, zeker een meter negentig. Zijn armen zwaaien wat slungelig rond zijn lichaam, als hij naar haar toedraait. Zijn diepbruine, onmodieuze baard zou een relikwie uit het hippietijdperk kunnen zijn, maar hij is pas achtentwintig.

“Er zijn zelfs geen schattige Eskimo's en die ruige Russen laten ook te wensen over.” Ze klinkt zo teleurgesteld dat hij een lach niet kan onderdrukken.

“Is de rest van het gezelschap niet exotisch genoeg voor je, Annet? Had Willem Barentsz nou maar op de Antillen overwinterd.”

Jerzy, die tot nu toe het heeft gezwegen, is in Polen geboren en mag dat graag als een bijzondere eigenschap etaleren. Misschien omdat hij verder vrij onopvallend is.

“Kunnen we ons weer even concentreren op het doel van deze gezellige wandeling?”

“Ja Herman, tijd om het graf van Willem Barentsz te ontdekken. Veel spannender dan dat van koning Minos toch?”

Annet draait zich naar de man met de basstem.

“Met die baard heb je trouwens wel iets van een ruige Rus, best aantrekkelijk.”

“Wat vinden jullie daarvan?” Herman wijst langs de rand van het duin naar een bergje halverwege de top.

“Dat ziet er minder natuurlijk uit dan de rest.”

“Hoop doet leven Herman, maar laat je fantasie niet op hol slaan.”

“Positief blijven Jerzy, dan kan het alleen maar tegenvallen.”

Herman begint de afdaling en de andere twee volgen. Afstanden schatten is moeilijk hier. Er zijn te weinig oriëntatiepunten, te weinig afwisseling. De klim kost ze uiteindelijk bijna een uur, dan staan ze bij de stapel stenen.

“Het zou opgestapeld kunnen zijn.” Jerzy kijkt twijfelend als hij het zegt.

“Maar één manier om het te ontdekken jongens.” Annet begint de eerste stenen weg te halen.

“Als er niets onder zit, worden we er in ieder geval warm van.”

“Het is wel ruim buiten de grenzen, die we met de Russen hebben afgesproken.”

Herman kijkt om zich heen en ziet dat Jerzy gelijk heeft.

Ondanks de val van de muur en het openstellen van Spitsbergen voor wetenschappelijk onderzoek, hebben de Russen duidelijke restricties gesteld: een gebied van 2 kilometer langs de kuststrook en maximaal 1 kilometer landinwaarts.

Waarom is hem een raadsel. Het meest opwindende dat hier rondloopt zijn de ijsberen en die wil je bij voorkeur ontwijken. De grote legerbasis Rogatsjovo is 800 kilometer verderop aan de andere kant van het eiland. Dat is ook waar de kernonderzeeërs liggen en naar verluidt gedumpt zijn, met de reactoren er nog in. Daar is ooit de grootste kernbom aller tijden tot ontploffing gebracht. Maar hier ziet Herman het grote niets in het kwadraat, waar hij ook kijkt

“We doen net of we niet kunnen tellen”, bast hij en begint Annet te helpen de berg stenen te ontmantelen.

“Krijg nou wat, kom eens kijken!”

Ze zijn een half uur aan het zwoegen, als Jerzy roept. Onder de stenen is een stuk witgeverfd hout vandaan gekomen, gedeeltelijk met metaal beslagen.

“Dit is in ieder geval niet zestiende-eeuws jongens.” Annet trekt meer stenen weg en een deel van de boeg van een sloep wordt zichtbaar. De naam is nog vaag te lezen.

“Wat staat er?” Herman veegt met zijn mouw over het hout. “Granny?”

Jerzy is verder gegaan. Bijna koortsachtig gooit hij stenen naar beneden en onthult steeds meer van de boeg van het scheepje, tot hij er bijna in kan kijken.

Het is afgedekt met een bruin zeil dat er overheen is gebonden. Met een mes dat hij uit de zak van zijn parka tovert, snijdt hij er een gat in, trekt het uit elkaar en valt dan met een schreeuw achterover.